

Sådan må de voksne bruge magt

- når du bor på en sikret døgninstitution

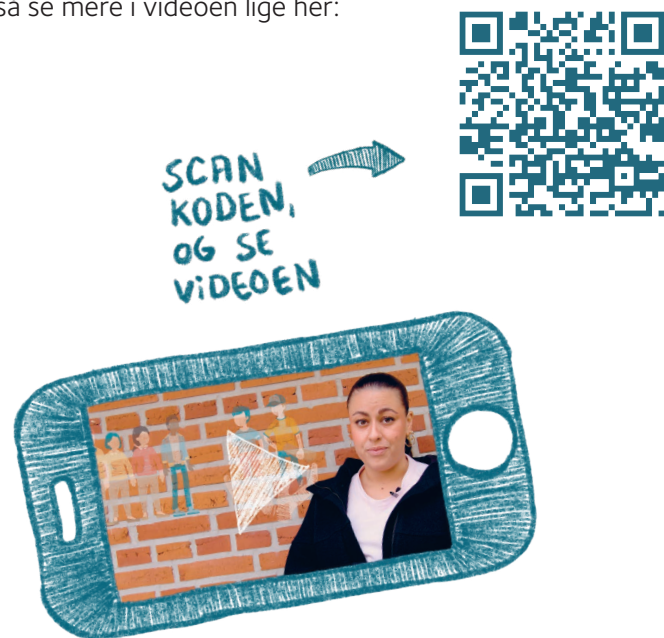

De voksne på institutionen skal passe på dig og de andre unge, som du bor sammen med.

Derfor har de forskellige muligheder for at gribe ind, fx for at løse en voldsom konflikt. Det kaldes **“at bruge magt”**.

Der er regler for, hvornår og hvordan de voksne må bruge magt. På de næste sider kan du læse om reglerne, når du bor på en sikret døgninstitution.

Du kan også se mere i videoen lige her:

Udgivet: Februar 2026

Udgivelse: Social- og Boligstyrelsen

INDHOLD

Hverdagen på en sikret døgninstitution	2
Der skal være en husorden	3
De voksne må bruge magt	5
Vigtige regler for de voksnes brug af magt	6
Hvornår må de voksne bruge magt?	6
Hvordan må de voksne bruge magt?	7
Sådan kan det foregå, når de voksne bruger magt	8
Hvis noget er ved at blive ødelagt	8
Hvis en ung gør noget farligt eller bryder reglerne i husordenen	9
Hvis der er meget stor fare for, at en ung skader sig selv eller andre	10
Hvis de voksne tror, at en ung gemmer ting, som man ikke må have	11
Hvis de voksne er bekymrede for en ungs kommunikation med bestemte personer	12
Når en voksen har brugt magt	13
Der er altid voksne, der kan hjælpe dig	14

HVERDAGEN PÅ EN SIKRET DØGNINSTITUTION

En sikret døgninstitution er en form for børne- og ungehjem, hvor der er særlige rammer og regler. Sådan er det, fordi unge, der bor på en sikret døgninstitution, ofte er i en svær situation, hvor de har et særligt behov for støtte fra de voksne.

Derfor vil de yderste døre og vinduer hele tiden være låst. Det betyder, at du ikke kan bevæge dig frit omkring og gå udenfor, som du ønsker. Nogle gange kan det også være besluttet, at dørene ind til værelserne må være låst om natten. Hvis det sker, skal du og de andre unge altid kunne få fat på en voksen i løbet af natten.

De særlige regler betyder også, at der er TV-overvågning i alle de fælles rum, så de voksne hele tiden kan følge med i, hvad der sker. Der er også alarmer ved jeres døre, som kan slås til, hvis de voksne fx er bekymrede for, at I vil forlade institutionen.

Der skal være en husorden

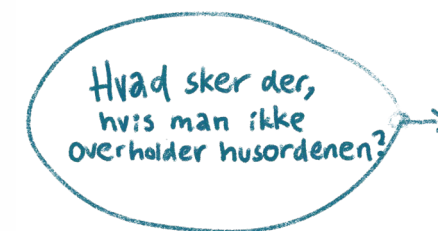
På en sikret døgninstitution, skal der være en "husorden". I husordenen kan du læse om de regler, som de unge skal følge. Reglerne skal hjælpe jer med at få jeres hverdag til at fungere sammen.

I husordenen er der regler om:

- Senge- og vækketider og tider for ro på værelserne.
- At I skal være ordentlige mod hinanden og mod de voksne.
- At I skal møde til bestemte aktiviteter i hverdagen, fx skole.
- At det er forbudt at indtage stoffer og alkohol, og at I kun må ryge udenfor.
- Hvornår og hvordan I må have besøg.
- Hvornår og hvor I må bruge digitalt udstyr – fx telefon eller computer – til at kommunikere med andre.

Og så *kan* der være regler om, at man skal aflevere sin mobiltelefon og andet digitalt udstyr til personalet, mens man bor på institutionen.

Hvis du bryder reglerne

De voksne skal sørge for, at du forstår, hvad der står i husordenen, så du har mulighed for at følge den.

Hvis du alligevel bryder de regler, der er skrevet ned, har de voksne lov at reagere på en måde, som gør, at du bedre kan overholde reglerne fremover. Det kan fx være, at du ikke må se film om aftenen mere, hvis du har svært ved at overholde reglerne om at komme op om morgenen.

De voksne kan også bruge fysisk magt for at få dig til at overholde reglerne. Det kan du læse mere om senere i den her pjece.

Og så kan de voksne i kommunen i særlige tilfælde beslutte at tage alle eller nogle af dine lomme penge i en bestemt periode. Det kan fx være, hvis du bryder reglerne flere gange efter hinanden eller gør det på en voldsom måde.

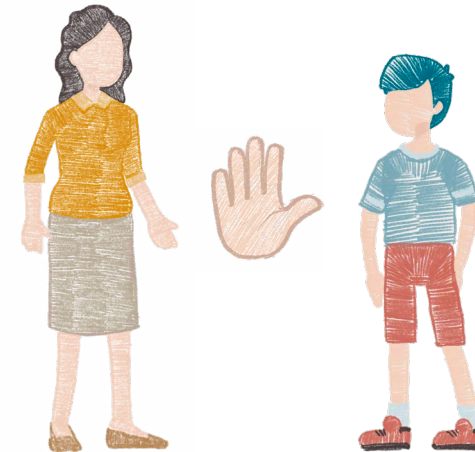

DE VOKSNE MÅ BRUGE MAGT

Når du bor på en sikret døgninstitution, er det de voksne der, som har ansvaret for at passe på dig og de andre unge, som du bor sammen med.

Det står i en lov, der hedder "**voksenansvarsloven**".

I loven står der også, at de voksne har lov til at bruge magt over for en ung i helt bestemte situationer.

Det betyder, at de voksne i særlige situationer kan bruge deres fysiske magt. Det kan fx være ved at holde fast i en ung eller ved, at de fører den unge væk fra et sted.

Det betyder også, at de voksne i særlige situationer kan begrænse den unges privatliv. Det kan fx være ved, at de i en bestemt situation undersøger den unges værelse for at finde bestemte ting.

Samlet kan man kalde det "**at bruge magt**".

VIGTIGE REGLER FOR DE VOKSNES BRUG AF MAGT

Der er nogle bestemte regler for, hvad der skal til, for at de voksne må bruge magt over for en ung. Og også for, hvordan de skal gøre.

Det er godt at kende til reglerne, fordi de altid gælder – uanset hvilken slags magt de voksne bruger.

I loven kaldes reglerne for principper.

Hvornår må de voksne bruge magt?

- ✓ De voksne må kun bruge magt som en undtagelse. Det vil sige, når der ikke er andre måder at løse et problem på. Og de skal altid først prøve at løse problemerne uden magt. Det kan fx være ved at tale med den unge.
- ✓ De voksne må kun bruge magt i særlige situationer, hvor det er absolut nødvendigt for at passe på dig, andre unge og voksne eller jeres ting. Eller i situationer, hvor det er nødvendigt for at sikre, at I overholder regler, og at det er trygt og rart for alle at være på institutionen. De må aldrig bruge magt for at straffe et barn eller en ung.

Hvordan må de voksne bruge magt?

- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de gøre det på en måde, der passer til, hvor stort et problem der er. Fx må de voksne fastholde en ung så længe, det er nødvendigt, hvis det er for at forhindre, at den unge slår et andet barn. Men de må kun fastholde en ung i meget kort tid, hvis det er for at forhindre, at den unge ødelægger en ting.
- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de altid gøre det så skånsomt – altså forsigtigt – og i så kort tid som muligt.

Hvem beslutter det?

Nogle former for magt kan de voksne på børne- og ungehjemmet selv beslutte at bruge. Andre former for magt skal besluttes af nogle andre voksne fra fx kommunen.

Uanset hvad, skal der altid være helt særlige grunde, hvis de voksne skal bruge magt over for en ung.

SÅDAN KAN DET FOREGÅ, NÅR DE VOKSNE BRUGER MAGT

De voksne på en sikret døgninstitution kan bruge magt på flere forskellige måder.

På de næste sider kan du læse om nogle eksempler på, hvad de voksne må gøre i forskellige situationer.

Hvis noget er ved at blive ødelagt

Hvis en ung er ved at ødelægge noget, må de voksne i kort tid holde den unge fast. De må også føre den unge væk. Det hedder **"afværgehjælp"**.

Hvis en ung gør noget farligt eller bryder reglerne i husordenen

De voksne må i særlige situationer holde fast i en ung eller føre den unge til et andet rum. Det kalder man for **"fysisk magtanvendelse"**.

De voksne må lave en fysisk magtanvendelse, når den unge er til fare for sig selv eller andre mennesker. Og så må de gøre det, når det er nødvendigt for at få den unge til at overholde husordenen.

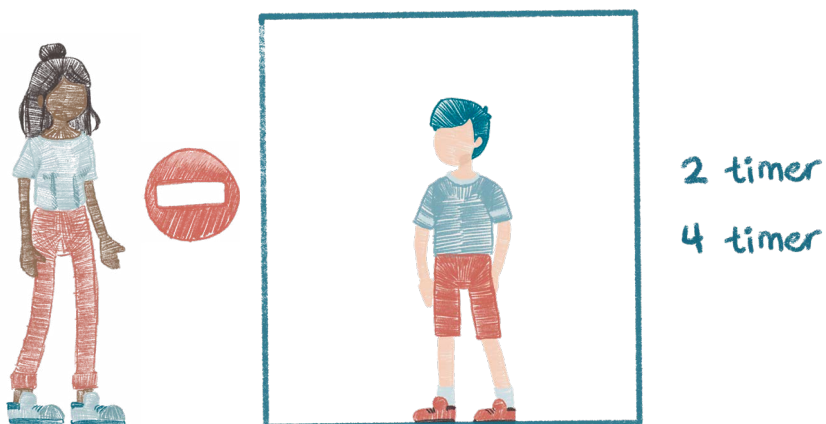
Hvis der er meget stor fare for, at en ung skader sig selv eller andre

De voksne må i helt særlige situationer "isolere" en ung i kort tid. Det betyder, at de voksne kan placere den unge i et særligt rum, som er lukket, og hvor der ikke er andre.

De voksne må kun isolere et barn eller en ung, når lederen vurderer, at det er den absolut eneste mulighed for at forhindre, at den unge skader sig selv eller andre. Meningen er, at den unge skal falde til ro.

Der gælder flere regler, når de voksne isolerer en ung:

- ✓ De voksne skal gøre det i så kort tid som muligt. Det må højst være to timer på en almindelig sikret afdeling og højst fire timer på en særligt sikret afdeling.
- ✓ De voksne må kun isolere den unge i et særligt rum, som er beregnet til det.
- ✓ Imens den unge er isoleret, skal de voksne se til den unge og sikre, at den unge er okay.

Hvis de voksne tror, at en ung gemmer ting, som man ikke må have

Hvis lederen på institutionen har besluttet, at det er nødvendigt, må de voksne undersøge en ung. De voksne må også undersøge den unges værelse, skabe og lignende.

Det kan fx være, hvis de voksne har en grund til at tro, at den unge har noget, man ikke må have – fx stoffer eller alkohol. Eller ting, som kan være farlige, fx en kniv eller fyrværkeri.

Det kan også være, når den unge flytter ind, når den unge har haft besøg, eller når den unge har været væk fra institutionen.

Der gælder nogle regler, når de voksne skal lave en undersøgelse:

- ✓ Den unge har altid lov til at få at vide, hvorfor de voksne undersøger noget. Og hvis det er muligt, skal den unge have mulighed for selv at finde de ting, som de voksne vil lede efter.
- ✓ Når de voksne undersøger den unge, må de mærke uden på tøjet og tjekke lommer og sko. De må også bede den unge om at tage alt eller noget af sit tøj af. Og så kan de fx gennemsnøge tøjet eller undersøge overfladerne på den unges krop.
- ✓ Når de voksne undersøger den unges værelse eller ting, skal den unge have lov til at være der imens, hvis det er muligt.

Hvis de voksne er bekymrede for en ungs kommunikation med bestemte personer

De voksne kan i en bestemt periode tjekke, hvad en ung skriver og taler med bestemte personer om. Det kan fx være ved at læse beskeder eller at lytte med på telefonsamtaler.

Det må de kun, når børne- og ungeudvalget i kommunen har besluttet, at det er nødvendigt, for at den unge kan være sund og udvikle sig.

En ung kan sige nej til, at de voksne læser beskeder eller lytter med til samtalen. Men så kan de voksne fx aflyse en telefonsamtale.

De voksne må **aldrig** tjekke, hvad et barn eller en ung skriver med sin advokat eller de offentlige myndigheder om.

Det kan fx være børne- og ungerådgiveren fra kommunen.

Hvis en ung er mistænkt eller dømt for noget kriminelt

Nogle unge bor på en sikret institution, fordi de er i varetægtssurrogat. Det vil sige, at de er varetægtsfængslede på institutionen, mens politiet efterforsker en sag om kriminalitet, som de er mistænkt for at have begået.

I sådan en situation kan politiet af hensyn til efterforskningen bestemme, at den unge ikke må kommunikere med personer uden for institutionen. Politiet kan også bestemme, at der skal lyttes med på den unges telefonsamtaler.

Lederen af den sikrede institution kan også i nogle helt særlige og akutte situationer bestemme, at de voksne skal følge med i fx en konkret telefonsamtale, som er i gang.

Det gælder, hvis en ung enten er i varetægtssurrogat eller er på den sikrede institution, fordi den unge har fået en dom.

Så kan lederen bestemme, at det er nødvendigt, at de voksne lytter med, fordi det kan skade ordenen og sikkerheden på institutionen, hvis ikke de voksne hører med på samtalen.

NÅR EN VOKSEN HAR BRUGT MAGT

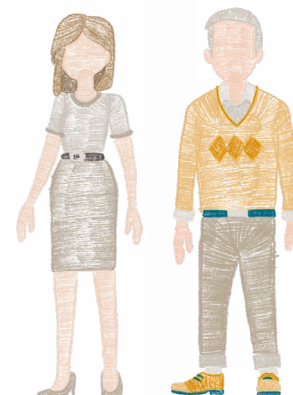
Det er vigtigt, at der bliver holdt øje med, hvornår og hvordan de voksne bruger magt. Derfor skal det skrives ned, og der er flere forskellige personer, der skal have besked om det.

Hvis de voksne har brugt magt over for dig, skal de gøre to ting:

- ✓ Først skal de sørge for at skrive det, de oplever, der er sket, ind i et skema. Det kaldes en **"registrering"**. Du skal have at vide, hvad de voksne skriver i skemaet. Og du skal spørges om, hvad du oplevede, der skete, så det også kan komme med. Du kan selv skrive din oplevelse ned, men du kan også få hjælp til det fra en af de voksne.
- ✓ Bagefter skal de voksne sørge for, at skemaet bliver sendt til din børne- og ungerådgiver og til Socialtilsynet, der skal holde øje med alle børne- og ungehjem i Danmark. Det kaldes en **"indberetning"**. Dine forældre og den kommune eller region, som har ansvaret for dit børne- og ungehjem, skal også have besked.

De voksne skal både lave registreringen og indberetningen, inden der er gået 72 timer. Det vil sige tre døgn.

72 timer

Her kan du se en video om det

DER ER ALTID VOKSNE, DER KAN HJÆLPE DIG

Hvis du har spørgsmål eller brug for hjælp, kan du tale med en voksen, du stoler på. Det kan fx være en voksen, der hvor du bor, eller din børne- og ungerådgiver i kommunen.

Du kan også ringe eller skrive til **Børnekontoret** hos Folketingets Ombudsmand. Det kan du på mail: post@ombudsmanden.dk eller telefon: 33 13 25 12.

Telefonen er åben mandag-torsdag kl. 9-15,
fredag kl. 9-14.

Her kan du fx klage, hvis du mener, du er blevet uretfærdigt behandlet af de voksne på din institution eller i din kommune.

Du kan se mere om Børnekontoret her:

